

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

ZN-II.9532.2.2018.1

Poznań,

Pani
Renata Zaremba-Wawrocka
Przewodnicząca
Powiatowego Zespołu do Spraw
Orzekania o Niepełnosprawności
Al. Słowackiego 1c
63-400 Ostrów Wielkopolski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 6c ust. 5 i 6 w związku z art. 6c ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 511) oraz § 17 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 29), po przeprowadzeniu kontroli problemowej w Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrowie Wielkopolskim w dniach od 9 lutego 2018 r. do 8 marca 2018 r. przez zespół kontrolujący w składzie: Bartosz Kamiński – Sekretarz Wojewódzkiego Zespołu, kierownik kontroli, Dorota Michalska – inspektor wojewódzki, Honorata Lewandowska – inspektor wojewódzki, Monika Misiak – inspektor wojewódzki, Stanisław Jarmuda – członek Wojewódzkiego Zespołu, lekarz, Józef Solecki – członek Wojewódzkiego Zespołu, doradca zawodowy oraz Elżbieta Ryżek – członek Wojewódzkiego Zespołu, pedagog, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z dnia 02.02.2018 r. nr KN-II.0030.35.2018.1, której wyniki zostały zamieszczone w protokole z kontroli, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Usytuowanie organizacyjno-administracyjne Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrowie Wielkopolskim nie budzi zastrzeżeń.

Baza lokalowa Powiatowego Zespołu, w której odbywają się badania i wywiady spełnia wymogi określone w § 24 i § 25 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1110, z późn. zm.).

Wszyscy członkowie Powiatowego Zespołu uczestniczący w posiedzeniach składów orzekających w okresie objętym kontrolą posiadali odpowiednie kwalifikacje oraz dokumenty je potwierdzające.

W trakcie kontroli zweryfikowano 50 losowo wybranych akt sprawy.

Przewodnicząca Powiatowego Zespołu co do zasady, zgodnie z przepisem § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wyznaczała skład orzekający, w tym lekarza – przewodniczącego składu. Wyjątek stanowi 1 sprawa, w której w przypadku dziecka w wieku 4 lat, które nie realizuje obowiązku szkolnego nieprawidłowo powołano do składu orzekającego pedagoga zamiast psychologa.

Zgodnie z przepisem § 33 pkt 2 ww. rozporządzenia dokonano wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej. Lekarz dokonujący wstępnej weryfikacji dokumentacji określał specjalność przewodniczącego składu orzekającego.

W sytuacji gdy lekarz dokonując wstępnej weryfikacji dokumentacji medycznej złożonej wraz z wnioskiem stwierdził, że jest ona niewystarczająca do wydania orzeczenia, Przewodnicząca Powiatowego Zespołu, zgodnie z § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia zawiadamiała osobę zainteresowaną odrębnym pismem o konieczności jej uzupełnienia wraz z wyznaczeniem terminu złożenia brakującej dokumentacji oraz pouczeniem, że nieuzupełnienie dokumentacji w określonym terminie spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpoznania.

W większości spraw zgodnie z przepisem § 7 ust. 3 pkt 1 i 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, zawiadamiano stronę o terminie rozpatrzenia wniosku nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia. W 24 sprawach nie można jednak ustalić czy Powiatowy Zespół doręczał zawiadomienia o terminie rozpatrzenia wniosku nie później niż 7 dni przed dniem jego rozpatrzenia, bowiem w aktach sprawy brakuje daty doręczenia stronie zawiadomienia o wyznaczonym terminie posiedzenia składu. Należy zwrócić uwagę, że brak w aktach daty doręczenia stronie zawiadomienia uniemożliwia pozostawienie sprawy bez rozpoznania zgodnie z § 7 ust. 5 ww. rozporządzenia.

Zawiadomienia zawierają pouczenie zgodne z przepisem § 7 ust. 6 ww. rozporządzenia, który nakłada na stronę obowiązek usprawiedliwienia swojej nieobecności w ciągu 14 dni od daty posiedzenia składu orzekającego pod rygorem pozostawienia sprawy bez rozpoznania.

Wszystkie sprawy były załatwiane terminowo, zgodnie z przepisem art. 35 i art. 36 Kodeksu postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.). W przypadku nie załatwienia sprawy w terminie Powiatowy Zespół, zgodnie z art. 36 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz § 19 ust. 3 pkt 3 ww. rozporządzenia zawiadomił stronę o niezałatwieniu sprawy w terminie i wyznaczał nowy termin do jej załatwienia. Jednak w zawiadomieniu o niezałatwieniu sprawy w terminie i wyznaczeniu nowego terminu do jej załatwienia jako przyczynę niezałatwienia sprawy w terminie nie właściwie wskazano „dużą ilość wpływających wniosków”, gdyż powody organizacyjne nie mogą być okolicznością usprawiedliwiającą bezczynność organu.

Analiza 10 ocen sporządzonych przez psychologa wykazała, że zostały sporządzone prawidłowo zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami orzecznictwymi.

Kontrola 20 ocen sporządzonych przez pracownika socjalnego wykazała, że część ocen została sporządzona w sposób niepełny i nieczytelny. W 2 sprawach poziom ograniczeń wskazany przez pracownika socjalnego nie stanowił przesłanki do ustalenia umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Z analizy 8 ocen sporządzonych przez pedagoga wynika, że oceny nie zawierały rzetelnego opisu przebiegu dotychczasowego rozwoju dziecka, jego deficytów rozwojowych, zakresu kompensacji i zakresu udzielania opieki i pomocy. Występowało nieprawidłowe kwalifikowanie informacji do poszczególnych punktów oceny pedagogicznej. Nie wykorzystano do sporządzenia ocen dostępnych w dokumentacji materiałów źródłowych (orzeczenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej). Dodatkowo kontrolę poprawności sporządzanych ocen obniżał trudny do odczytania charakter pisma. W 1 sprawie w przypadku dziecka w wieku 4 lat, które nie realizuje obowiązku szkolnego nieprawidłowo powołano do składu orzekającego pedagoga zamiast psychologa.

Kontrola 14 ocen sporządzonych przez doradcę zawodowego wykazała, że istotna część ocen jest ogólnikowa i niekompletna. W 4 sprawach ustalenie umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie znajduje uzasadnienia w sporządzonej ocenie zawodowej.

Analiza merytoryczna 50 akt sprawy wykazała, że w 13 sprawach opis badania podmiotowego w ocenie sporządzonej przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego był niewystarczający. W 6 sprawach opis badania przedmiotowego był niewystarczający. Ponadto, w 16 sprawach nie dokonano opisu zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej, a w 31 sprawach był on niewystarczający.

Odnosząc się do ustalonych przez lekarza wskazań należy stwierdzić, że w 18 przypadkach przyznając osobie orzekanej wskazanie do uzyskania karty parkingowej lekarz nie umieścił na druku oceny wpisu mówiącego o znacznie ograniczonych możliwościach samodzielnego poruszania się osoby orzekanej. W 17 sprawach brak było uzasadnienia oceny a w 31 sprawach uzasadnienie oceny stanu zdrowia osoby orzekanej było niewystarczające. Ponadto, w 3 sprawach ocena sporządzona przez lekarza była we fragmentach nieczytelna.

W przypadku 6 spraw, kwalifikując do stopnia niepełnosprawności i ustalając jako jeden z symboli przyczyny niepełnosprawności symbol 02-P, w ocenie lekarza przewodniczącego składu orzekającego brak było określenia stopnia nasilenia zaburzeń psychicznych, co stanowi naruszenie § 32 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W przypadku 4 spraw budzi zastrzeżenie ustalenie symbolu przyczyny niepełnosprawności 04-O, co stanowi naruszenie § 32 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

W przypadku 12 spraw na druku oceny brak było wpisu na temat konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, mimo że w orzeczeniu został ustalony pkt. 7 wskazań.

W przypadku 2 spraw, na podstawie analizy całości akt postępowania orzeczniczego, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentacji medycznej, oceniając całokształt okoliczności związanych ze stanem zdrowia osoby orzekanej na dzień wydania orzeczenia, budzi zastrzeżenie zaliczenie osoby orzekanej do lekkiego stopnia niepełnosprawności oraz w 1 sprawie budzi zastrzeżenia zaliczenie do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, co stanowi naruszenie odpowiednio art. 4 ust. 2 i 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz § 29 i 31 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Ponadto, kontrola wykazała, że w 13 sprawach w orzeczeniu nie wskazano numeru dokumentu potwierdzającego tożsamość dziecka, co stanowi naruszenie w § 13 ust. 1 pkt. 6 ww. rozporządzenia.

W 7 sprawach w uzasadnieniu orzeczenia brak jest odniesienia do ustawowych kryteriów kwalifikujących do niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności.

We wszystkich sprawach na protokole z posiedzenia składu orzekającego brak jest podpisu osoby sporządzającej protokół, co stanowi naruszenie art. 68 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego gdyż wszystkie osoby uczestniczące w czynności urzędowej powinny protokół podpisać. Ponadto, we wszystkich sprawach członek składu orzekającego był równocześnie protokolantem składu orzekającego, co również stanowi naruszenie art. 68 Kodeksu postępowania administracyjnego gdyż osoba sporządzająca protokół powinna być osobą bezstronnie relacjonującą na bieżąco przebieg posiedzenia.

We wszystkich sprawach poprawnie, zgodnie z przepisem § 13 ust. 5 ww. rozporządzenia, orzeczenia były doręczane stronom nie później niż w terminie 14 dni od dnia posiedzenia składu orzekającego w sprawie wydania orzeczenia.

W związku z powyższymi ustaleniami, przekazuję następujące zalecenia pokontrolne:

1. Przyczynę niezalatwienia sprawy w terminie określać z uwzględnieniem faktu, że powody organizacyjne nie mogą być okolicznością usprawiedliwiającą bezczynność organu.
2. Oceny funkcjonowania społecznego wypełniać w sposób czytelny i pełny.
3. W sprawach dot. dziecka, które nie realizuje obowiązku szkolnego do składu orzekającego wyznaczać psychologa.
4. Oceny pedagogiczne sporządzać w sposób rzetelny, spójny i wnikliwy z uwzględnieniem faktów uznanych za istotne w sprawie oraz wykorzystywania w pełni dostępnych źródeł informacji oraz czytelnie (np. poprzez sporządzanie ich na komputerze).
5. W ocenach zawodowych w uzasadnieniach proponowanego stopnia niepełnosprawności wskazywać konkretne fakty i przesłanki kwalifikujące osobę orzekaną do określonego stopnia niepełnosprawności.
6. Oceny stanu zdrowia sporządzane przez lekarza przewodniczącego składu orzekającego wypełniać w sposób czytelny i pełny w każdym jej punkcie, a w szczególności poprawnie dokumentować stan zdrowia osoby orzekanej w zakresie opisu badania podmiotowego i przedmiotowego, opisu zakresu i rodzaju ograniczeń stwierdzanych u osoby orzekanej oraz wynikającego ze schorzeń opisu naruszenia sprawności organizmu osoby orzekanej. W przypadku ustalenia wskazania do uzyskania karty parkingowej – w ocenie zamieszczać wpis mówiący o znacznie ograniczonych możliwościach samodzielnego poruszania się osoby orzekanej. W przypadku ustalenia pkt. 7 wskazań – zamieszczać wpis mówiący o konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. W każdym przypadku oceny stanu zdrowia – zamieszczać merytoryczne uzasadnienie podjętego rozstrzygnięcia, zawierające w szczególności wskazanie faktów uznanych w sprawie za istotne i udowodnione.
7. Symbole przyczyny niepełnosprawności ustalać zgodnie z przesłankami określonymi w § 32 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
8. Kwalifikować do określonego stopnia niepełnosprawności zgodnie z ustawowymi kryteriami określonymi w art. 4 ust. 1, 2, 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz zgodnie z § 29, § 30, § 31 ust. 1 rozporządzenia w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.
9. W uzasadnieniu orzeczenia odnosić się do ustawowych kryteriów kwalifikowania do stopnia niepełnosprawności, określonych w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
10. W orzeczeniu wskazywać numer dokumentu potwierdzającego tożsamość dziecka, zgodnie z § 13 ust. 1 pkt. 6 ww. rozporządzenia.
11. Zobowiązać osobę sporządzającą protokół z posiedzenia składu orzekającego do jego podpisania.
12. Nie wyznaczać do protokołowania posiedzenia składu orzekającego osoby która jednocześnie członkiem tego składu orzekającego.

Działając na podstawie § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne, oczekując w terminie 30 dni od daty doręczenia wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia przez kierownika jednostki kontrolowanej o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.